

steriet; det fremstiller Sagen saaledes, som om det var Folkethingets Flertals Skyld, at der ingen Samvirken findes. Man kan jo forstaa dette; det er ganske naturligt; thi fandt Ministeriet ikke det, vilde det jo kunne samvirke med os; men det er fremstillet paa en ganske egen Maade, hvorledes det forholder sig med denne Mangel. Naar der tales om forskjellige Love, dels private og dels forelagte af Regjeringen, hedder det, at det er „ingenlunde givet, at enhver Lovs Gjennemførelse kan betragtes som et Gode.“ Det er en særdeles betegnede Udtalelse fra Ministeriets Side, ligesom den Kjendsgjerning, der ogsaa anføres, at Ministeriet ikke har „foranlediget et kongeligt Beto mod nogen som helst af Rigsdagen vedtagne Lov.“ Den Stilling, vi have haat i de sidste Aar, siden det Høfste Ministerium kom til Roret, har været en saadan, at dette Ministerium saaledes har støttet sig til og sluttet sig til Rigsdagens ene Thing, at det ved dette har kunnet gjøre Modstand imod og faae forfattet de Love, der ere blevene vedtagne af det andet Thing. Naar Forholdet er saaledes, at Ministeriet i Stedet for at nægde mellem de to Thing, saaledes som jeg mener, det maatte være Ministeriets Pligt for at se at faae Samvirken tilstede, for at se at faae Love gennemførte, støtter sig til det ene Thing og i Stedet for at anbefale Folkethingets Lovforslag, siger til det andet Thing: Seg kan ikke tage imod dette Forslag, det er forfæstligt; jeg anbefaler Landsthinget at negte det videre Fremme, saa er det, naar det lykkes, selvsjælgeligt, at det kongelige Beto ikke behøver at anvendes. Saaledes er Forholdet, og jeg kan altsaa ikke anerkjende, at det er nogen stor Ros for Ministeriet, at det ikke har tilraadet at bruge det kongelige Beto. I den næste Sætning er der Tale om, at det neppe er „Lovgivningsarbejdets Udbytte, der i og for sig kan have fremkaldt eller styrket den tilstedeværende Gjæring.“ Hvorfra Ministeriet har denne Mening, veed jeg ikke; thi jeg veed ikke nogen anden Grund til den tilstedeværende Gjæring end den, at Ministeriet har modfat sig enhver af de virkelig folkelige og tidsvarende Love og Reformers, som den store Flershed af Befolkningen længe efter og ønsker. Dersom Ministeriet havde været mere medgjærligt med Hensyn til Gjennemførelsen af disse forskjellige Reformers paa den Maade, som Folket kunde være tjent med, og dersom det havde været Talsmand mellem begge Thing istedetfor at være Modstander af det ene Things Beslutninger, vilde denne Gjæring slet ikke være tilstede. Det er netop denne Tilstand, der har fremkaldt Gjæringen, og jeg forstaaer som sagt ikke, hvorledes Ministeriet kommer til at tro, at den ikke skulde være den rette Grund til den tilstedeværende Gjæring. Ministeriet finder at kunne tilræbe, hvad der i Adressen er udtalt om alle Samfundsklassers Krav paa, at Alle kunde komme til at bidrage deres. Saa-

vidt jeg forstaaer dette Udtryk, siger det til at gjøre opmærksom paa, at Repræsentationen for den almindelige Valgrets Valgere, den store Flershed af Valgernes Repræsentanter, maatte have lige saa megen Indflydelse og komme til at bidrage lige saa meget til den hele Udvikling og Styrelse som de privilegerede Klassers. Det er dette, der ligger i Adressen; men efter hvad Ministeriet har udtalt, forekommer det mig, at det har opfattet Meningen med disse Udtalelser aldeles urigtigt. Det høje Ministerium har dernæst berørt, at Tilstanden var „uhyggeelig og i flere Henseender svækkende“ — hvilket er fuldkommen rigtigt — „forstaaet den Forestilling derved i videre Omfang maatte finde Indgang, at en Forandring af Ministeriets Personer vilde kunne lette Overgangen til en politisk Udvikling, hvorved det vilde blive muligt at forebygge yderligere betænkelige Sammenstød mellem de forskjellige Deltagere i Statsmagtens Udøvelse.“ Her er Ministeriet nu ogsaa fuldstændig paa Vildspor. Det er ingenlunde Personerne, som ere i Veien, men det er de styrende Principer; det er Ministeriets Grundsetninger. Jeg er vis paa, at de andre Medlemmer af Oppositionen lige saa lidt som jeg have det Allermindste imod Ministeriets Personer. Jeg kan tværtimod sige, at det vilde være os overmaade kjær, om disse Personer vare noget mere medgjærlige, saaledes at vi kunne faae flere af de Reformers gennemførte, hvorefter den store Flershed af Befolkningen længe saa meget. Det er slet ikke Personerne, om hvem der er Tale; det er en fuldstændig vigtig Opfattelse, Ministeriet her har havt; men netop fordi denne vigtige Forestilling har slaaet Rod i Ministeriet, er det kommet til den mærkværdige Slutning, som findes i Skrivelsen. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) har rigtignok allerede omtalt den; men den er saa mærkelig, at jeg ikke kan undlade ogsaa at omtale den med nogle Ord. Ministeriet siger til Hans Majestæt, at det er efter den alvorligste Overveielse af den hele Situation tror at burde tilraade Hans Majestæt Kongen „at forsøge, om ikke et nyt Ministerium maatte kunne dannes“; men herved bliver Ministeriet ikke staaende. Naar det var blevet staaende herved, kunde jeg bedre forstaa Meningen af dette Stykke; men det forklæres nærmere, at et nyt Ministerium maatte kunde dannes „af Mænd, som ere i Besiddelse af Deres Majestæts Tillid“ — det er jo en Selvfølge — „og hvis hele Stilling og politiske Fortid vilde give Betryggelse for, at de i Hovedsagen vilde fastholde den hidtil fulgte Politik.“ Hvad tilraader Ministeriet her? Det tilraader Kongen at tage andre Mænd, som vilde stille sig lige saa stærkt mod Folkethinget som de selv. Det kunde da være muligt, at disse Mænd „vilde have lettere ved at samle et saa stort Flertal af Folkethingets Medlemmer om sig,